

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת חקת תשפ"א

אמונה הכרה בהשי"ת

שאלה:

לכבוד מורינו מורה דרכינו הרב שליט"א.

יש הכרה בה' דרך ארבעה אפשרויות כידוע מדברי הרב וכן מעץ חיים וש"ש.

א) רשימו קודם בריאת העולם. ב) אור הסובב אחרי החלל. ג) ע"י הקו. ד) התכללות לא"ס דרך הקו.

לכאורה הקו שמסובב זה דרך התורה.

אדם שיונק אור ה' מהרשימו ע"י אין עוד מלבדו או מאור הסובב, ורואים שיש לו אמונה, ומאידך חי בחיי הפקרות מצד הגבולות התורה, האם זה דמיונות, או שיש כאן יניקה אמיתית שהרי גם לאומות העולם יש יניקת אמונה אפילו שלא קיבלו את התורה.

א. ואם כן, כיצד אדם יהודי שמרגיש ממש את האמונה ויכול לדבר על אמונה חושית מחזיק מכשיר טמא. האם זה דמיון או יש במה שהוא אומר אמת.

ב. האם אפשר לקבל ממנו תורה ועבודה ומוסר ודרך להרגיש את ה' (לנשים), או שיש בזה המשכה ממקום אחר לא נכון וזה כמכחיש פמליא של מעלה או הגדרה אחרת, איך אפשר להעמיד הגדרתו?

ג. האם מותר לקבל ממנה תורה כי אומרים שמתחזקים ממנה. וכך היה המעשה שאמרו שיעור לאמונה מאשה שנראית צנועה וצדיקה שהסבירה בטוב טעם את האמונה החושית והתבודדות לפי כל הספרים, ובסוף השיעור הוציאה מכשיר טמא, ויש לה מספר טמא שמוכיח שיש חיבור, האם מותר או אפשר לקבל ממנה או לא, ומה הגדרתה.

תודה רבה על אור הדרך שהרב מאיר לנו.

תשובה:

א. לפעמים דיבורי האמונה הם מכח "ניצוצות" מן האור שנפלו. ולפעמים דיבורי האמונה מכח אור מקיף ולא ששורשו באור הסובב, ולא באור הפנימי, ולכך אינו מתיישב היטב בכלי. ופעמים זהו במדרגת אור וחושך משמשים בעירבוביא, כמו שהיה תחילה ביום ראשון למעשה בראשית. וזה מדרגת הזמן השתא, אור וחושך משמשים בעירבוביא, ולכך הכל מעורב ומבלבל (אולם בשורש היה עירוב עליון דתיקון, ואכמ"ל).

ב. אין לקבל תורה ממי שנמצא במצב זה של אור וחושך משמשים בעירבוביא.

עיקר גילוי התורה בעוה"ז הוא במדרגת קו שנמשך מאור א"ס.

שאלות במחשבה ועבודה

שאלה:

לכבוד הרה"ג רבי איתמר שוורץ שליט"א.

שוב לאחר דרישת שלו' ואמת, רצוני שוב להודות לכת"ר רבות על הקדשת זמן לענות על כל שאלה בכובד ראש, הדברים הם לתועלת מרובה.

רצוני לשאול כמה שאלות:

א. תורתן של תינוקות של בית רבן שהיא חביבה עד מאוד, מכיוון שאין להם דעת ופטורים ממצוות, מה שמחה זאת עושה.

ב. בתפילה שכל חלק מהתפילה מכון כנגד עולמות אבי"ע, מה הכוונה, האם שאנחנו נמצאים ממש בעולם ההוא אז, או כוונה אחרת, ומהי ההכנה להתחבר לדברים כראוי.

ג. הרמח"ל חיבר כמה ספרים של צורה של לימוד, כגון ספר ההגיון ועוד, עפ"י סברות ישרות והגיון. האם נכון ללמוד הגמרא וסוגיותיה עפ"י דבריו, הרי לא מצינו בעולם הישיבות שמקובל ללמוד בצורה זו, ואם באמת הדבר הנכון הוא ללמוד לפי דרכו, איך יש לגשת למהלך.

ד. וכן ספרי הכללים, כמו מבוא התלמוד ויבין שמועה, הרי לא מצינו בעולם הישיבות התייחסות לספרים אלו, ולכאורה הם אבן יסוד לפני תחילת לימוד הגמרא, ואת"ל דע"י הלימוד עצמו לאט לאט הכללים נלמדים, פוק חזי דאפילו מי שלמד שנים רבות אם פותח ספרים אלו רוב הכללים חדשים אצלו.

ה. אני בן אדם מאוד של "כלל", אוהב לעזור וחושב על אחרים, ובפרט בנושא רחוקים אני לוקח הדברים יותר ללב, איני יכול לשקוט כשעולה על ליבי שבזמן שאני לומד תורה ומתקרב לקב"ה, יש יהודים שרק מתרחקים ולא זכו לטעום את האמת, ובאמת באופן לא מכוון לאט לאט הפכתי להיות חצי אחראי על ענף ארגון קירוב רחוקים, וב"ה יצא מזה פירות, אמנם גם פה אני מדאי ממקד מחשבתי על הילדים שאינם בחינוך מספיק תורני, ולא על הילדים שכן הצלחנו בס"ד כבר להעביר, פשוט אני לא מצליח לחשוב שהצלחנו כל זמן שיש עוד ילדים ובחורים שעדיין נמצאים במקומות גרועים מבחינה דתית, וזה אוכל לי את הלב, ובפרט שאני מאוד רגיש לנושא הזה כנ"ל, ועוד שה' מזמן לי מידי פעם גם סיפורים יוצאי דופן, כגון לאחרונה אחותי סיפרה לי שכומר התארס עם יהודיה רח"ל (בארץ), ואני החרדי היחיד שעכשיו יודע את הסיפור, ואז בס"ד נזכרתי בגר צדק שהיה כומר לשעבר שינסה לשכנע אותה, וזה לא הלך, וכל זה לקח לי המון המון כוח, וחשבתי על זה הרבה, והכניס אותי לעצבות, ופוגע קצת בתפקוד הבית (יש לי ב"ה כבר כמה ילדים), אמנם חשבתי שאין זו סיבה שלא להתייחס, יש כאן הצלת נפשות.

מה הדרך הנכונה, האם לפרוש מכל זה עד שאני אבנה את נפשי ביתר חוזק, או שבינתיים נפשות יכולות להפסיד מזה ואסור לי להפסיק, ואם כך, מה הדרך להתמודד עם רגשות אלו.

ו. אני בן אדם מאוד שאפתני עם הרבה רצון, וב"ה כולם רק בצד הקדושה, אני רוצה לדעת גם כל הש"ס, גם כל השו"ע, גם להיות שוחט, מוהל, וכו', ירא שמים גדול, וגם בנפש, וגם בקבלה, בקיצור רוצה להיות מושלם בכל דבר, וכן כשאני מתחיל סוגיא בעיון אני לוקח אותה מיד מאוד מאוד שורשי, לדוגמא בסוגיא שאנחנו לומדים עכשיו, ישר אני פותח כל המקומות שיש בזה קשר, הרי המושג הנלמד אינו מתחיל מהסוגיא שלנו, ולכן אני פותח ומוצא לפחות י"ט דינים שתלויים ג"כ בהגדרות אלו, וכל זה לוקח לי המון כוח וזמן, ומאוד קשה לי להתרכז, ובסוף איני מוצא את עצמי מרוב סיבוך ומאבד חשק, אבל מצד שני כך המחשבה שלי עובדת, כל זמן שאני לא הבנתי לעומק באופן ברור אני מרגיש שלא הבנתי, ומאוד קשה לי בכלל זה להתקדם. גם עוד שכל הסוגיות שלמדתי עד היום אני מרגיש פספוס שלא יצא מזה משהו, והכל בכתב יד, וכן לא הכל יצא ברור עד הסוף, ולכך כשהתחלנו נושא חדש לקחתי על עצמי לכתוב ספר, וכך אני עושה, וגם כשאני לומד אני מתעניין בכל היקף הסוגיא דהיינו כל הפרד"ס של הסוגיא מעניין אותי, בקיצור אין כמעט גבול בחשקי לדעת את התורה, ואני לא רואה את עצמי אחרת, רק שאני צריך לדעת איך לעשות את זה נכון... תודה רבה.

תשובה:

א. אמרו (שבת, קיט, ע"ב) אל תגעו במשיחי - אלו תינוקות של בית רבן. ונקראים משיחי, מלשון משיח, מסיח לפי תומו. וזו מעלתן של אלו שמשיחים בדברי תורה לפי תומן, בבחינת איש תם יושב אהלים.

ועוד אמרו שם, אר"ל משום ר' יהודה נשיאה, אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן, א"ל רב פפא לאביי, דידי ודידך מאי, א"ך אינו דומה הבל שיש בו חטא להבל שאין בו חטא. ולפ"ז מעלתם מדין הבל שאין בו חטא. ועיין משנת ר' אהרן (ח"ג, עמ' קד) שמדין מצות ת"ת הם פחותים מגדולים, אולם מדין קיום העולם גדולים יותר. ועיין זוה"ק (בא, לט, ע"א) ותאנא, אין העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות של בית רבן שלא חטאו, שלא חטאו ממש, והבל אתעביד ברוחא ומיא, וכל מה שאתעביד בעלמא בהבל אתעביד, ורזא דהאי הבל של תינוקות אתעביד וקלא ואתפשט בעלמא, ואינון נטורי עלמא ונטורי קרתא, עיי"ש. ועוד אמרו שם (ויקרא, יז, ע"ב) ורעי את גדותייך על משכנות הרועים - אלן אינון תינוקות של בית רבן דעלמא מתקיימת בגינהון ויהבין חילא לכנסת ישראל בגלותא.

ובתיקונין (תיקון ו, כא, ע"א) אמרו, או ביצים - אלן אינון תינוקות של בית רבן דבגינהון שריא שכנתא בישראל.

ובפרט בעיקבתא דמשיחא, עיקר ההארה על ידם (כנ"ל, בחינת משיח), כמ"ש בזוהר חדש (בראשית, יג, ע"א) לית דרא ההוא (בעקבתא דמשיחא) מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות של בית רבן. ורמזו שעל ידי תינוקות אלו מבטלים הגזרות, כמ"ש בצרור המור (תרומה, ד"ה ואמר ועשית) ואמרו, ולשון רכה תשב"ר גר"ם, ר"ת תינוקות של בית רבן גזרות רעות מבטלים. והובא בשל"ה (שבועות, תורה אור, אות ק.)

ועיין בהנצי"ב (העמק דבר, תצוה, כח, מא) וז"ל, ומשחת אתם - כתב תרגום אונקלוס, ותרבי יתהון, שמשמעו גבהות הנפש. ומזה בפירוש דרשו חז"ל, אל תגעו במשיחי, אלו תינוקות של בית רבן, עכ"ל. ומשמע בדבריו שזה אינו רק מעלה ב"דיבור" עצמו, אלא מעלה ב"גברא" (עיין סוד ישרים, ח"א, שכתב שאף מעשה שלהם גדול ממעשה של גדול, עיי"ש), כי משיחי משמעותו גבהות הנפש. ומצד כך אינו רק תיקון קלקול, כנ"ל, אלא שורש לכל, בראשית של הכל. וכמ"ש בהון עשיר (הקדמה למשנה) וז"ל, בראשית משמעותו (ר"ת) תינוקות של בית רבן יעמידו אותו, עיי"ש. ועוד. בראשית אותיות ראש-בית, כמ"ש חז"ל. ועיין מהרש"א (חידושי אגדות, שבת, קיט, ע"ב) תינוקות של בית רבן - קראן בית רבן על שם דעיקר לימודן בבית ולא בחוץ, עיי"ש.

ומצד כך רבן של תינוקות של בית רבן הוא שר העולם, מטטרו"ן. עיין עמק המלך (שער ו, פרק עב). וקהלת יעקב (ערך גן עדן, אות ט). ועיין עוד שם (ערך תינוקות) סוד הדבר שאין בהם חטא. ושעת רצון (בתחילת פירוש על הזוהר). ובאריז"ל, שער מאמרי רשב"י (בראשית, ד"ה עוד נראה לי). וטעמי המצות (בשלח, סוד עירובי מבואות וחצרות ותחומין. ואפיקי ים (ע"ז, ג, ע"ב) שהתינוקות בסוד מטטרו"ן וסנדלפו"ן, עיי"ש.

ובאמת השורש של תינוקות של בית רבן בתורה, הוא בארון, בכרובים, כמ"ש באפיקי ים (שם), עיי"ש. והוא השורש שהכרובים שיש להם פני תינוקות, כמ"ש בסוכה, הם למעלה מן הארון, למעלה מן הלוחות. ולכך עליהם עומד העולם. והבן מאוד מאוד.

ב. עשיה - מעשה. יצירה - מידות. בריאה - מוחין. אצילות - דבקות. ומי שזוכה דבק בכל מדרגה ועולה ממש בתפילתו. וכל העליות הם בפנימיות נפשו, במידותיו ובמחשבתו.

ג. על כל אחד ללמוד לפי שורשו. וכבר אמרו בשם החזו"א, שכל חכם שכתב צורת לימוד, הדבר מתאים לאלו שמשורש נשמתו.

ד. כנ"ל אות ג'. צורת הלימוד של הרמח"ל לא נתקבלה אצל רוב תופסי התורה. לעומת יסוד תורתו שנתקבלה הרבה.

ה-ו. הדבר דק ועדין. יש בורא שהוא כל יכול, ויש נברא מוגבל.

מצד הארת ניצוץ בורא בנברא, יש ניצוץ באדם שרוצה לעשות הכל, וזהו ב"רצוא" שבנפש, שרוצה לעשות הכל. אולם בשוב של הנפש, על האדם להכיר שהוא נברא, והוא גבולי. זה עומק הענוה בנפש, שהאדם מכיר שהוא גבולי, ולא א"ס.

לאחר התיישבות זו, נצרך עוד בירור עמוק בנפש, שהאדם אינו אחראי על כל העולם שיבוא לתכליתו, אחריות על התוצאה, אלא אחראי "לעשות" לפי כוחו מה שהקב"ה רוצה ממנו, ולא אחראי על התוצאות. מבט זה מעמיד את הנפש שהיא דבקה לעשות רצון בוראה, ולא מחפשת תוצאה של שלמות.

יתר על כן, על האדם לברר את כוחותיו, בכמות ובאיכות, ולפי זה לברר את כמות הפעולה, ואת סוג הפעולה, במה ראוי להקדים לפי חלקו שלו, מלבד הבירור ההלכתי מה יש להקדים.

בלימוד יש לברר לפי כוחו, אולם מתוך הכרה שהתורה ארוכה מארץ מדה ורחבה מיני ים, ולעולם אי אפשר להגיע אל סוף תכליתה, בכמות ובאיכות, כי עמוק עמוק מי ימצאנו. ולהגיע בכל ענין לבהירות לפי ערכו, מה ברור ומה לא.

עצם ההכרה שאנו עוסקים בחכמה אין סופית, מעמידה את האדם בענוה כמשה רע"ה, וגורמת לכך שהיחס ללימוד נעשה באופן נכון יותר. לימוד של השגת חלקי בתורה, ותן חלקנו בתורתך.

שאלות בפרשת קורח, משיח בן יוסף, ועוד

שאלה:

שלום לכבוד הרב רציתי לשאול מספר שאלות:

- א. לגבי מחלוקת קורח, מה השורש האמיתי והנכון אליו כיוון קורח בכך שחלק על משה? ומה הטעה אותו?
- ב. לגבי נדב ואביהו כל המדרשים מסתדרים עם כוונתם לתקן את החטא הקדום מלבד המדרש שאמרו מתי ימותו זקנים הללו שזה לא מובן בכלל אם הרב יוכל להסביר מה כיוונו בשורש הדברים בדברים אלו?
- ג. אם הרב יוכל כן לפרט מדוע שמשיח בן יוסף ימות? מה ימנע את זה?
- ד. לגבי המתאווים, יש דעה בחז"ל שאלו הזקנים, בקצה בקצינים, אם אפשר להסביר לעומק מה רצו הזקנים ומדוע נענשו? תודה רבה יישר כח.

תשובה:

אשיב בקצרה.

- א. כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה', אור דלעת"ל שעתיד הקב"ה לעשות מחול, והקב"ה יושב בין הצדיקים באמצע. והוא אור העיגולים שהכל שווה, משא"כ משה אור הדעת, אור הקווים.
- ב. כל דבר יש בו אור וכלי. עיקר הטעמים דתיקון מצד האור, אולם מצד הכלי יש בו שבירה ולא נתקן בשלמותו כנודע. והדבר מתגלה בפרטות בנפש הבהמית. ומצד כך אמרו מתי ימותו שני זקנים הללו. ויש לו שורש דתיקון באור עצמו שרצו שמדרגת משה ואהרן יתכללו בשורשם, וזהו ימותו, דהיינו מיתה של התכללות.
- ג. פגם יוסף באשת פוטיפר. והשורש יוסף מלשון הוספה, וכל המוסיף גורע. וימנע ע"י חיבור תרי משיחין, חיבור יוסף, תוספת, להויה, דוד.
- ד. רצונם לדבוק בתאווה של נתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים. כי סוף כל סוף נדבק צד תחתון של נפש בהמית ברצון זה, ואזי יש אף תאווה של נפש בהמית הרוצה את העוה"ז. קצינים מלשון קוצו של יו"ד, ורצו לגלות קוץ עליון בקוץ תחתון, בבחינת "קץ בה" להופכו לתאווה דקדושה.

תְּגוּבוֹת קוֹרוֹנָה

שאלה:

שלום, כבוד הרב. במשך כל תקופת הזמן הזו של קורונה, שעדיין נמצאת מאוד בארץ שבה אני גר (דרום אפריקה), אני מרגיש שמשפחתי ואני גדלנו מאוד. היה לנו "נעילה" ארוכה בה נסגרתי הספר והיכלים והצלחנו בבית יחד, ב"ה. עכשיו כשהמצב השתנה במקצת, כשבתי ספר ושירותים נפתחו מחדש והעובדה שהנגיף הזה נוצר למעלה משנה, ההיבט העיקרי של כל האירוע הזה איתו אני מתחיל להיאבק הוא הדרך בה אני רואה אנשים אחרים שמתמודדים עם זה ... אני רואה שאנשים שלא מאוד נזהרים באזורים בהלכה מקפידים מאוד אפילו האפשרות לתפוס את הנגיף (לקיצוניות כזו המסוכנת לבריאותם הנפשית של ילדיהם). ישנם גם הרופאים, שמיהרו מאוד לדרוש מאיתנו לשנות כל כך הרבה דברים בחיינו, אך מסרבים בעקשנות להודות בכך שהם לא בסדר בכל כך הרבה דברים. הפתיחות הן ריקות מאוד עכשיו מכיוון שכולם פחדו מכדי לבוא לשולחן, עכשיו הם לא חזרו. אנשים אחרים מאוד עוינים את מי שהם רואים "רופפים" או חסרי אחריות בזמנים אלה. , ללא קשר לנסיבותיהם האישיות שעלולות לכפות שהם יהיו קצת פחות מחמירים עם פרוטוקולי הנגיף. הקפדתי על הנגיף הזה, פעלתי לפי הכללים, אך נלחמתי קשה כדי להמשיך במנינים ולקיים חיים "נורמליים" עבורי ועבור משפחתי, מבלי להיות פזיז. אני מרגיש שניצלתי את הזמן הזה בזהירות רבה יותר באזורים מסוימים בהלכה ובעבודת ה'. אבל אני זקוק לעצה של הרב, שליט"א כיצד לראות את האנשים הסובבים אותי שפיתחו התנהגויות כה קיצוניות בתקופה זו, לאף אחד מהם אין שום בסיס בעבודת ה' או לעבוד על מידותיהם. אני לא רוצה להחזיק שנאה כלשהי בלבי, אבל אני מתקשה להתעלם מהתנהגות זו. תודה רבה להרב. תזכו למצות.

תשובה:

פרצופי בני אדם שונים, ודעותיהם שונות, כמ"ש חז"ל, ומאוד קשה לרדת לנבכי הנפש של זולתו. וכמ"ש חז"ל אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו. ואמר הקאצקר, שאף פעם לא תגיע. הניסיון להבין היטב את נפש זולתו, יסודה "גאווה". ועליך להכיר שגאווה זו שאתה צודק ונוהג כשורה היא גורמת לך להרגיש שאתה דורך בדרך נכונה והם לא. ונצרך זיכוכ הגאווה. עליך לנסות במקביל לפתח תפיסה רחבה בנפש, איך להסתכל על כל מצב בכמה אפשרויות, ולנסות לראות בכל ענין איך וכיצד יש בו כמה אופנים של אמת. ועל ידי זה הנפש תפתח יותר ויותר. כדאי לא להתחיל דוקא בענין זה ששאלת, אלא בנושאים אחרים שאין כ"כ התנגדות בנפש להתבונן. וכך לילך מחיל אל חיל.

צַעַר הַשְּׂכִינָה

שאלה:

(א) מהו צער השכינה?
 (ב) אם אני מרגיש הצער של אחרים האם זה נקרא צער השכינה?
 (ג) האם השכינה היא דבר נפרדת מהנשמות שלנו או שהשכינה היא חלק מהנשמות שלנו?
 (ד) כשאני מרגיש צער של הזולת האם אני צריך להרגיש הצער שיש להשכינה מזה ג"כ או שעצם השתתפות בהצרות של אסונות נקרא שאני משתתף עם צער השכינה?
 (ה) איך אשה יכולה להתחבר עם צער השכינה בחיי היום יום שלה?
 (ו) יש חבורה של נשים שנפגשים בכל שבוע לבכות ביחד על צרות הרבים כדי "להשתתף עם צער השכינה", ובזה הזמן גם מתפללים, וחושבים מחשבות של אמונה ואין עוד מלבדו, וגם באותו זמן הם אוכלים בכוונות של קדושת אכילה, ומשוחחים בעניני עבודה וענינים גבוהים. ועושים כמה דברים שאני חושבת כמדרגות של צדיקים, אבל

אני חושב שנשים אלה באמת הם בעלי מדרגה וצדקניות שראויים לעשות דברים אלו. אבל גם אני מסופק אם כל הנ"ל באמת נכון לנשים לעשות כיון שאין זה הדרך הנורמלי לנשים. האם החבורה הנ"ל עושים דבר נכונה או בלתי נכונה?

ז) האם ראוי לנשים ללמוד בספר טיב ירושלים אם הם מעוניים בדברים אלה?
 ח) האם יש ספרים שראוי לנשים ללמוד בנושא צער השכינה?

תשובה:

- א. צמצום יתר של גילוי הקב"ה בעולמו, צער מלשון ע-צר, צרות, צמצום. ויש צמצום ראוי, ויש צמצום רב יותר, וצמצום רב יותר הוא צער השכינה.
- ב. כן! כי בכל צרתם לו צר, ושורש הצר התחתון של האדם, בצר העליון.
- ג. היא השורש של הנשמות.
- ד. גם וגם, צער בענף למטה באדם, וצער בשורש בשכינה. כי כל צמצום תחתון פועל צמצום בעליון, וכן להיפך. ה. יש להחדיר ולגלות את הרצון לגילוי הקב"ה וכבוד בעולם, שזהו הרצון הפנימי של כל נשמה מישראל, וכאשר הרצון הזה בגילוי יש צער על כל חסרון בגילוי זה. וכפי ערך הרצון, כך ערך הצער.
- ו. אם זה מדרגתם זה נכון! **ונצרך לאזן זאת עם כל שאר חלקי הנפש, ועולם המעשה**. ופעמים שאינו מאוזן ואזי פוגם בנפש האדם עצמו, בשלום בית, ובכל בני הבית, ועוד.
- ז. לא.
- ח. איני מכיר ספר מסודר בענין זה, אלא הדבר מפוזר בדברי רבותינו, וישנם ליקוטים, למשל בקינות לתשעה באב שיצאו בשנים האחרונות עם ליקוט מרבותינו בעניינים אלו.

למה צריך להתחבר לכוח החזק שבנפש?

שאלה:

הרב דיבר על הצורך בהכרת הנפש, התחברות לכוח החזק והייחודי והוצאתו מהכוח אל הפועל. כך אדם יקבל אושר, חיות, שמחה ויהיה עובד ה' בצורה הטובה ביותר עבורו. אני התחלתי לעבוד לפי ההדרכה של הרב המובא בספר "הכרת הנפש והעצמת הנפש". אבל ברצוני לשאול: הרי עד לפני 50-60 שנה כל יהודי מאמין היה עובד לפרנסתו מהבוקר עד הלילה ואם היה לו שעה-שעתיים פנויים ביום-היה נכנס לבית המדרש ולומד. למה שנחפש דרכים חדשות שלא דרכו בהם אבותינו?
 זאת ועוד, הרי תלמוד תורה כנגד כולם. מי אמר שאני צריך לחפש אחרי הכוח החזק ובעקבות זה - לפתוח גמ"ח או להיות עסקן או לעסוק בפרקמטיה? למה לא להמשיך ללמוד? אעפ"י שזה לא קל. וע"י מצוות ת"ת להתחבר לבורא עולם ולמשוך שפע מעולמות העליונים, ונדמה שזה החסד יותר גדול מגמ"ח המרכזי או עזר לחולה?
 ובתורה אתה עמל... ואל תחפש אחרי דברים אחרים.

תשובה:

כבר תיקן ר' ישראל שמלבד לימוד גמ' והלכה וכו' לקבוע זמן בכל יום למוסר, ואז כבר היו שטענו נגדו טענה זו. ובכלל המוסר להכיר נפשו וכוחותיו, והכח החזק והחלש ביותר בנפשו.

פרנסה משימוש אינטרנט

שאלה:

יש לי שאלה לרב. אם הפרנסה שלי באה משימוש באינטרנט כדי להתחבר לארה"ב ולאנשים (גויים ויהודים) כשאני עוזר לאנשים למצוא עבודה, איך אוכל להסיר את האינטרנט ועדיין לבצע את עבודתי?

תשובה:

כדאי מאוד מאוד לחשוב ולחפש עבודה אחרת.

שיעורי מורנו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון" ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורנו הרב שליט"א

הכתובת לשליחת שאלות: rav@bilvavi.net או בפקס: 03-548-0529

[בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את

מספר התא-הקולי של הפקס] לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות לנייד 052.763.8588

או לדוא"ל: info@bilvavi.net

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571